

GALA ABSOLVENȚILOR

Cristina MODREANU

O cură de teatru proaspăt

Nu e ușor să-ți petreci toate serile, timp de o săptămână, în plină vară, în sala lipsită de aer condiționat a Studioului Casandra. Mai ales că, din cauza emoției, în timpul Galei Absolvenților temperatura din acest spațiu pare să crească la fiecare minut de spectacol. Dar experiența merită făcută. Ba mai mult, cred că orice critic de teatru trebuie să urmeze, măcar din când în când, acest „stagiul teatral” care prilejuiește o întâlnire cu cei mai proaspeți actori, regizori, coregrafi, scenografi și păpușari.

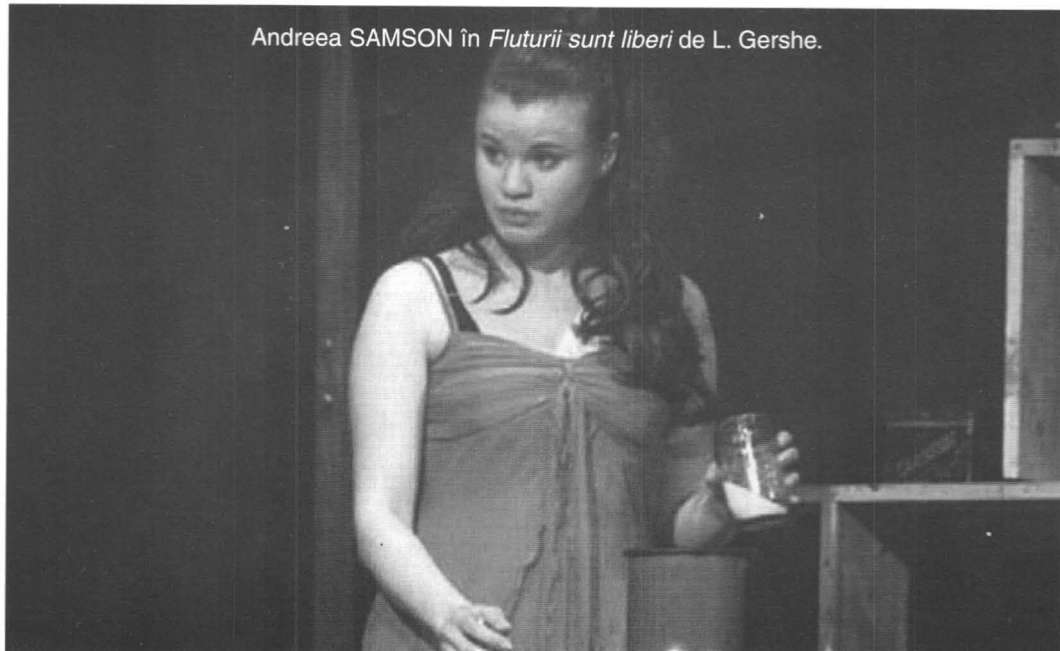
Prospețimea nu e doar o figură de stil în ceea ce-i privește: unde altundeva decât aici poți să vezi în fiecare an o altă *Noapte furtunoasă* sau *Scrisoare pierdută*, jucate cu aerul că au fost scrise acum câteva săptămâni? Lipsa reperelor spectacologice poate funcționa, în acest caz, drept avantaj, fiindcă moștenirea teatrală atârnă adesea prea greu pe umerii celui ce ține prea tare la ea.

Această prospețime s-a văzut, însă, anul acesta, nu numai la capitolul interpretare (asupra căruia s-a insistat mai ales în prima parte a Galei, care a avut loc la începutul anului), ci și când a fost vorba de examenele de regie și coregrafie, care s-au aflat în prim-planul celei de-a doua ediții a Galei Absolvenților, programată la mijloc de iunie. Dacă în anii trecuți tinerii regizori s-au axat pe dramaturgia contemporană, încă atât de puțin cunoscută la noi, de data aceasta alegerile au fost mai variate, mergând de la Shakespeare, până la dramaturgi ceva mai apropiați de zilele noastre, ca Murray Schisgal și Leonard Gershe. Din păcate, *Richard III* al lui Shakespeare s-a dovedit o alegere prea grea pentru Titus Scurt (clasa Tudor Mărăscu, Mihai Manolescu), care a oferit o descifrare corectă, dar lipsită de anvergură, nefiind pe deplin convingător nici în ceea ce privește știința de a-și conduce actorii. La prima vedere, a impresionat curajul său de a alege un text clasic dificil, pentru tratarea căruia e nevoie în egală măsură de o viziune nouă, dar și de capacitatea de a deplasa în scenă, cu sens, dacă se poate, importante forțe actricești. Din acest punct de vedere poate că nu e tocmai înțelept să-ți fixezi de la început o ștachetă foarte înaltă, la care să nu poți ajunge, în loc să atingi un record după ce te-ai antrenat o vreme sărind la înălțimi mai mici.

Așa au procedat două dintre colegele lui Titus Scurt, Diana Iliescu și Mădălina Preda, care au mizat pe texte de o mai mică respirație, reușind, în schimb, să le aducă pe scenă într-o formulă bine încheagată.

Reușita deplină a fost a Dianei Iliescu, cu spectacolul *Fluturii sunt liberi* de Leonard Gershe, o montare de o surprinzătoare maturitate, dovedită, în primul rând, de seriozitatea trecerii în revistă a nuanțelor fine ce caracterizează personajele clarificând relațiile dintre ele, tensiunile, schimbările de raporturi de forțe. Nu mai puțin important mi s-a părut *refuzul happy-end-ului* la care recurge regizoarea în final, manifestând reticență față de rețeta holywoodiană ce a adus un imens succes ecranizării acestui text, beneficiind cândva de interpretarea blondei Goldie Hawn. Accentele care au interesat-o pe creatoarea spectacolului au fost altele, iar marcarea lor este rezultatul unui proces subtil de explicare în

Andreea SAMSON în *Fluturii sunt liberi* de L. Gershe.

profunzime a stărilor prin care, mai ales cele două personaje principale – Jill și Don – trec succesiv. Schimbările bruște de stare, nonconformismul exploziv al tinerei femei, maturitatea gândirii bărbatului ce refuză să-și considere lipsa de vedere un handicap, felul în care el ajunge să-i demonstreze iubitei că adevăratele handicapuri sunt cele care nu se văd, constând în lipsa curajului de a-ți asuma trăirea propriilor sentimente – toate acestea se desprind limpede, cu precizie, din spectacolul care a primit, la final, Marele Premiu al Galei. Nu e simplu în nici o competiție din lume, pentru nici un juriu, să decidă ce spectacol întrunește condițiile necesare pentru a primi suprema distincție. Dar regula este că primează cel ce se apropie cel mai mult, în cât mai multe dintre departamentele sale, de performanță. Tinerii actori distribuți, Andreea Samson și Vlad Logigan, dar și colegii lor, Andreea Grămoșteanu și Radu Gabriel Iacoban, au contribuit decisiv la distingerea spectacolului dintre toate celelalte. Este memorabilă incredibila concentrare a lui Vlad Logigan, un actor deja capabil să-și asume dramele contemporane, tipologiile cele mai complicate plasate în situații complexe de viață. Logigan e unul dintre puținii actori tineri ce au demonstrat, prin aparițiile din această Gală, că sunt pe deplin pregătiți să înfrunte „jungla teatrală”, termenul nereferindu-se numai la haosul administrativ, ce domină în prezent lumea teatrală de la noi, ci și la apariția rapidă de noi tendințe în arta spectacolului, tendințe cărora un actor trebuie să aibă puterea de a le face față. Tânărul care a primit Premiul Special al Juriului pentru cel mai bun actor este unul dintre puținii pregătiți de această înfruntare: l-am văzut jucând roluri comice clasice (Spiridon în *O noapte furtunoasă*) și contemporane (în *Dar dragostea...?*), este fizic pregătit pentru producții de teatru-dans, după cum a demonstrat în spectacolul *Duete shakespeariene* (coregrafia Roxana Colceag), dar, mai ales, știe să alunece cu precizie, fără ezitări, pe granița fină dintre comic și tragic, așa cum a arătat în *Fluturii sunt liberi*.

Scenă din *Stele în lumina dimineții* de Al. Galin.

O încântare pentru minte și ochi au mai fost și alte trei spectacole, fiecare în felul său: *Românțioșii* (de la clasa Vlad Massaci), *Candid* (spectacol de păpuși, clasa Cristian Pepino, Brândușa Zaița Silvestru) și *Jocul*, examen de coregrafie semnat de Mădălina Mechenici (clasa Raluca Ianegic). Acesta din urmă a cucerit prin deplina candoare și simplitate a ideii de a aminti tuturor spectatorilor jocuri uitate ce au dat culoare copilăriei fiecăruia dintre noi. Plecând de la înșiruirea, pe ața memoriei, spre evocare, a acestor jocuri – șotron, leapșa, elastic, baba-oarba, leagănul, v-ați-ascunselea, cip-cirip – mișcările coregrafice capătă sens în cadrul unei povești subînțelese despre trecerea spre maturitate, sugerată de apariția unui alt fel de joc, cel al iubirii. Lucrând deopotrivă cu colegi dansatori, dar și cu actori, coregrafa Mădălina Mechenici (Premiul pentru coregrafie) îi aduce pe toți la un numitor comun, cel al plăcerii de a dansa, pentru a spune, fără vorbe, ceva despre ei și gândurile lor de oameni tocmai intrați în viață. *Candid*, după Voltaire, un amuzant exercițiu al actorilor mânăuitori de păpuși și marionete, a subliniat perfectă colaborare dintre absolvenții din acest an ai specializării cu pricina. Imposibil să califici pe unul dintre ei ca fiind mai bun decât ceilalți, de vreme ce fiecare păpușă era mânăuită de câte doi sau trei actori, perfect coordonați între ei, astfel încât cârpa inertă să devină plină de viață, ba chiar, uneori, cu adevărat spiritualizată. Inventiv și dinamic, jocul lor de-a inițierea le-a adus tuturor un binemeritat premiu din partea unui juriu fericit să dea puțin „în mintea copiilor” (poate aici ar fi momentul să înșir membrii acestui juriu care s-au simțit foarte bine împreună, colaborând fără tensiuni: Doina Levintza, Adina Cezar, Harry Eliad, Mihai Dinval, Silviu Jicman, Lucian Sabados, președintele Victor Ioan Frunză și sussemnata).

Românțioșii, după Edmond Rostand, le-a amintit unora (printre care și mie) de montarea semnată de regizor la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, acolo unde se atinsese, cu ani în urmă, în timpul directoratului lui Corneliu Dan Borgia, o stare de grație de tipul celor pe care, din păcate, întotdeauna se găsește cineva

să le facă praf, în minunatul „peisaj teatral” românesc. Reluând câteva dintre ideile de atunci, Vlad Massaci reface la Casandra „croiala” spectacolului astfel încât aceasta să se potrivească temperamentului artistic al elevilor săi, care se dovedesc la fel de demni de propunere ca actorii profesioniști. Hazul nebun al spectacolului vine din felul în care este tratată, cu o ironie incredibil de fină și, în fond, plină de dragoste față de Edmond Rostand, dantelăria cuvintelor așezate unul lângă altul de către acesta cu peste două sute de ani în urmă. Mai toți cei aleși de regizor au stofa comică necesară pentru rolurile cu pricina, dar de excelat excelează Bogdan Cotleț (*Percinet*) și Pavel Bârsan (*Bergamin*).

Un asemenea spectacol, la fel ca *Stele în lumina dimineții* de Aleksandr Galin (pe care, din păcate, nu l-am putut vedea pe viu), te face să te bucuri cu adevărat că unii dintre artiștii de valoare ai teatrului românesc, printre care Massaci, dar și actrița Mihaela Sârbu, până de curând rămași în afara sistemului, acționând numai în spațiul independent, au devenit acum, din fericire, și profesori, cedând tentației de a transmite mai departe ceva din ceea ce au înțeles, prin experiențe proprii, despre teatru. De altfel, școala de teatru bucureșteană pare să își afirme din ce în ce mai clar dorința de deschidere către noile tendințe din teatrul românesc, dat fiind că absolvenții săi trebuie să fie pregătiți pentru toate tipurile de experiențe care li se vor oferi, odată ajunși în miezul a ceea ce se va numi într-o zi și la noi „piață de teatru”. O dovadă este și înființarea unui premiu numit „Ars Ludens”, dedicat „absolvenților UNATC care au confirmat prin activitatea lor valoarea școlii românești de teatru” și oferit anul acesta de către decanul Gelu Colceag lui Florin Piersic jr., reprezentant exponențial al mișcării *underground* în teatru și film, „pentru originalitate și calitate deosebită în realizarea proiectelor teatrale și cinematografice”. Și pentru că ochii școlii nu trebuie să fie îndreptați numai spre cei aflați sub reflectoare, Florin Zamfirescu a oferit Premiul Rectorului colectivului Studioului Casandra care, în frunte cu Valeriu Grama, a făcut posibile spectacolele de la Casandra și, nu mai puțin, Gala Absolvenților – acum și în fiecare an.

FOCȘANI

Marinela ȚEPUȘ

Ce este STEF-ul? Cine sunt STEF-iștii?

STEF (Stagiunea Elevilor Focșăneni) este o manifestare culturală anuală, ajunsă la cea de-a XXIII-a ediție, care adună laolaltă, pentru două–trei zile, mai toată floarea tinerimii focșănene (o mică parte – în calitate de actori, eventual regizori, scenografi; majoritatea – în cea de spectatori). Festivalul n-ar fi luat ființă dacă nu ar fi existat permanent o mână de oameni entuziaști, preocupați de astfel de activități (să le numim „artistic-educative”). În ultimii cinci–șase ani, meritul exclusiv al existenței acestui eveniment, deloc neglijabil, cade în seama lui Aurel Oborocea, directorul Casei de Cultură a Sindicatelor din Focșani. Aparent fără vreo legătură cu arta scenică, în fond, însă, un mare iubitor de teatru – aduce, pe